EDUCAŢIE INTERCULTURALĂ PRIN INTERMEDIUL SPORTULUI

Profesor : Giba George Cătălin
Liceul Tehnologic „Sf. Antim Ivireanu’’,
Bucureşti, sector 6.

Educaţia interculturală reprezintă o opţiune ideologică în societăţile democratice şi vizează viitorii cetăţeni să facă cea mai bună alegere şi să se orienteze în contextul schimbărilor intervenite în sistemele de valori. Aceasta trebuie să devină o constantă a pregătirii profesorilor şi să-şi pună amprenta asupra programelor şcolare şi materiilor de învăţământ, asupra priorităţilor educative, asupra criteriilor de evaluare a competenţelor şi comportamentelor, asupra relaţiilor cu părinţii şi comunitatea, permiţând formarea comportamentelor creative în comunicare, cooperare şi încredere în cadrul grupului.

Prin educaţia interculturală se urmăreşte dezvoltarea unei culturi pentru toţi în spiritul recunoaşterii diferenţelor ce există în interiorul aceleaşi societăţi şi se referă mai puţin (sau deloc) la formarea unei educaţii pentru culturi diferite, ceea ce ar presupune o izolare a grupurilor culturale. Educaţia interculturală „favorizeaza’’ interacţiunea şi dialogul, curajul de a ieşi din sine şi dorinţa de proiecţie în celălalt. O educaţie concepută în perspectiva interculturală va resemnifica relaţiile dintre şcoală şi alte spaţii educative; ea va deborda zidurile şcolii, prelungindu-se şi insinuându-se în activităţile informale, în viaţa cotidiană.

Pentru a acorda oportunităţi şi posibilităţi egale tuturor culturilor, pentru dezvoltarea fiecărei culturi şi identităţi educaţia interculturală trebuie să respecte diferenţele şi să promoveze egalitatea. Acest lucru contribuie la depăşirea inegalităţilor sociale.

Şcoala reprezintă principalul spaţiu al învăţării pluralităţii culturale prin preţuirea diversităţii, a notei distincte aduse de cultura fiecărui actor social participant. Ea trebuie să formeze deprinderea preţuirii valorilor pluriculturale, nu există valori superioare şi inferioare, ci există valori specifice care trebuie judecate. În şcoală este necesară „modelarea” orgoliului etnic al majorităţii şi întărirea încrederii în sine a minorităţii.

Pentru cadrele didactice este esenţial să creeze relaţii pozitive în interacţiunea dintre semeni, să favorizeze dezvoltarea persoanei cât şi a relaţiilor constructive în grup, pentru a trăi sentimentul propriei identităţi.

Cadrelor didactice, le revin rolul deosebit de important, în crearea unei atmosfere prietenoase, plină de respect între copii şi între părinţi, pentru a se evita unele neînţelegeri sau conflicte interrasiale. Este necesară toleranţa, indiferent din ce familie provin copiii clasei din punct de vedere etnic, religios, social,etc. În activitatea mea m-am confruntat cu situaţii când au venit copii din medii total diferite: familii foarte sărace, familii de religii diferite, copii din medii profesional diferite, cu culturi diferite sau de etnii diferite, situaţie în care obiectivul meu principal a fost acela de a-i determina pe aceşti copii să nu simtă sau să simtă cât mai puţin felul provenienţei lor, ferindu-i de fenomenul frustrării care ar putea avea repercursiuni asupra personalităţii în formare a copilului mic.

Avantajul activităţilor extracurriculare, care se apropie mai mult de educaţia interculturală informală, este că oferă un cadru flexibil, propice pentru apropiere şi intercunoaştere.

Prin participarea mea la proiectul internaţional,, Integrare sustenabila şi educaţional prin activităţi sportive’’ din cadrul Programului „Dezvoltare locală, reducerea sărăciei şi creşterea incluziuni romilor’’, implementat de Universitatea Naţională de Educaţie Fizică şi Sport din Bucureşti , în parteneriat cu Norwegian School of Sport Science, am reuşit să mă implic activ în proiect, unde am avut ca obiective :

-cresterea incluziunii educaţionale pentru elevii aflaţi în risc de excluziune socială, printr-o abordare integrată, bazată pe activităţi sportive.

Prin derularea acestor activităţi am reuşit să diminuez fenomenul de părăsire tipurie a şcolii atât prin creşterea gradului de participare la procesul educaţional cât şi prin creşterea nivelului de transfer intre ciclurile de învăţământ (clasa VIII-a spre a–IX –a).

Acest proiect s-a derulat la nivel naţional, în 8 regiuni ale României, în 32 de scoli din 24 de judeţe.

Activităţile de bază ale acestei activităţi a inclus pentru copii aflaţi în risc de excluziune educaţionala şi socială, următoarele aspecte :

- evaluarea statutului lor pentru a face o selecţie corectă a activităţilor ce li se potrivesc fiecărora;
- activităţi incluzive bazate pe sport;
- sesiuni de consiliere şi orientare;
- educaţie nonformale bazate pe deprinderea de abilitaţi necesare în procesul de integrare;
- o masă caldă;
- participarea la competiţii şi tabere.

Educaţia interculturală contribuie la dezvoltarea competenţelor cheie pentru educaţia pe parcursul întregii vieţi, recomandate de Parlamentul şi Consiliul Uniunii Europene, îndeosebi în ceea ce priveşte următoarele domenii de competenţe cheie:

- competenţe sociale şi civice;
- spirit de iniţiativă şi antreprenoriat;
- sensibilizare şi exprimare culturală;
- comunicare în limba maternă;
- competenţă digitală;
- a învăţa să înveţi.

În concluzie, trebuie să învăţăm să ne respectăm unii pe alţii, să comunicăm, să putem tolera diverse acţiuni şi activităţi ale celorlalţi, să cooperăm, deoarece doar aşa nu vor mai exista inegalităţi între noi care suntem diferiţi, dar totuşi egali. Prin faptul că toţi copiii au drepturi egale la educaţie, este nevoie de identificarea, valorificarea şi stimularea capacităţilor şi disponibilităţilor existente la fiecare, indiferent de etnie, în scopul unei educaţii eficiente.

BIBLIOGRAFIE:

● Ciolan, Lucian, *Paşi către şcoala interculturală*, Colecţia Şanse Egale, Ed. Corint, 2000;
● Cucoş, Constantin, *Educaţia. Dimensiuni culturale şi interculturale*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000;
● Cucoş, Constantin, *Educaţia. Iubire, edificare, desăvârşire*, Ed. Polirom, Iaşi, 2008;
● Hofstede, Geert, *Managementul structurilor multiculturale*, Bucureşti, Ed. Economică, 1996;
● Mâlita, Mircea, *Zece mii de culturi, o singură civilizaţie*, Bucureşti, Editura Nemira, 1998;
● *** *O nouă provocare pentru educaţie – Interculturalitatea*, Editura Polirom, 2001